

Warszawa, dnia 23 października 2025 r.

Poz. 1117

**OBWIESZCZENIE
MINISTRA KLIMATU I ŚRODOWISKA¹⁾**

z dnia 6 października 2025 r.

**w sprawie włączenia kwalifikacji wolnorynkowej „Edukowanie o zmianie klimatu”
do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji**

Na podstawie art. 25 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 1606) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia informacje o włączeniu kwalifikacji wolnorynkowej „Edukowanie o zmianie klimatu” do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

Minister Klimatu i Środowiska: *P. Hennig-Kłoska*

¹⁾ Minister Klimatu i Środowiska kieruje działem administracji rządowej – klimat, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2025 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Klimatu i Środowiska (Dz. U. poz. 995).

Załącznik do obwieszczenia Ministra Klimatu i Środowiska
z dnia 6 października 2025 r. (M.P. poz. 1117)

INFORMACJE O WŁĄCZENIU KWALIFIKACJI WOLNORYNKOWEJ „EDUKOWANIE O ZMIANIE KLIMATU”
DO ZINTEGROWANEGO SYSTEMU KWALIFIKACJI

1. Nazwa kwalifikacji wolnorynkowej

Edukowanie o zmianie klimatu

2. Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji przypisany do kwalifikacji wolnorynkowej

5 poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji

3. Efekty uczenia się wymagane dla kwalifikacji wolnorynkowej

Syntetyczna charakterystyka efektów uczenia się:

Osoba posiadająca kwalifikację wolnorynkową „Edukowanie o zmianie klimatu” jest przygotowana do pełnienia roli edukatora klimatycznego. Ma interdyscyplinarną wiedzę dotyczącą mechanizmów, przyczyn i skutków współczesnej zmiany klimatu, a także zna wybrane metody przystosowania się do niej oraz ograniczania jej. Potrafi korzystać ze źródeł informacji i krytycznie je oceniać. Posługuje się podstawową wiedzą o procesach i zjawiskach społeczno-psychologicznych, istotnych przy komunikowaniu wiedzy na temat zmiany klimatu. Potrafi zidentyfikować często występujące błędy w rozumowaniu oraz błędy logiczne i jest w stanie podjąć dyskusję na ich temat. Potrafi samodzielnie zaplanować i przeprowadzić zajęcia na temat współczesnej zmiany klimatu w formie wykładu oraz ćwiczeń praktycznych. Przekazuje wiedzę w sposób angażujący uczestników. Dopasowuje treści i formę zajęć do grupy uczestników. Potrafi ewaluować i ulepszać swoją pracę. Wyznacza cele własnego rozwoju jako edukatora klimatycznego, wskazując swoje mocne i słabe strony.

Zestaw 1. Posługiwanie się wiedzą o klimacie

Poszczególne efekty uczenia się	Kryteria weryfikacji ich osiągnięcia
Charakteryzuje mechanizmy rządzące klimatem	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozróżnia pojęcia pogody i klimatu. 2. Wyjaśnia, czym są gazy cieplarniane. 3. Wyjaśnia zjawisko efektu cieplarnianego. 4. Omawia bilans energetyczny Ziemi (uwzględniając zagadnienia: albedo, ilość energii słonecznej docierającej do Ziemi, skład atmosfery). 5. Rozróżnia metody transferu energii w systemie klimatycznym Ziemi. 6. Wymienia elementy systemu klimatycznego Ziemi. 7. Opisuje na przykładach mechanizmy wymuszeń oraz ujemnych i dodatnich sprzężeń klimatycznych. 8. Opisuje obieg węgla w przyrodzie z uwzględnieniem jego rezerwuarów i procesów wymiany węgla oraz proporcje między poszczególnymi rezerwuarami i procesami wymiany węgla. 9. Wymienia co najmniej 3 gazy cieplarniane długożyciowe o największym udziale w efekcie cieplarnianym. 10. Opisuje, czym jest naturalna wewnętrzna zmienność klimatu, podając przykład.
Charakteryzuje przyczyny zmiany klimatu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozróżnia pojęcia efektu cieplarnianego i zmiany klimatu oraz omawia różnice między współczesną zmianą klimatu a tymi, które zachodziły wcześniej, pod względem tempa zmian i ich przyczyn. 2. Wskazuje fizyczne przyczyny współczesnej zmiany klimatu. 3. Wskazuje przyczyny nasilenia efektu cieplarnianego na przestrzeni ostatnich 200 lat z uwzględnieniem różnych rodzajów źródeł emisji gazów cieplarnianych. 4. Omawia powiązanie między wielkością gospodarki a poziomem emisji gazów cieplarnianych. 5. Omawia przykład kontrowersji przy szacowaniu wkładu sektora gospodarki do ogólnej emisji gazów cieplarnianych, uwzględniając emisje bezpośrednie i pośrednie. 6. Omawia równanie Kaya identity (tożsamość Kaya). 7. Omawia konsekwencje wykładniczego wzrostu gospodarczego w kontekście granic wzrostu i granic planetarnych.

Charakteryzuje skutki zmiany klimatu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Określa znaczenie zmiany klimatu dla pogody, uwzględniając temperaturę, opady i częstotliwość występowania ekstremów oraz ich intensywność. 2. Określa znaczenie zmiany klimatu dla kriosfery (lód morski, lodowce, lądolody i wieloletnia zmarzlina). 3. Określa wpływ zmiany klimatu na wzrost poziomu morza. 4. Podaje przykłady wpływu zmiany klimatu na ekosystemy morskie i lądowe. 5. Omawia przykład migracji gatunków spowodowany zmianą klimatu. 6. Wskazuje wpływ zmiany klimatu na dostępność wody słodkiej. 7. Omawia wpływ zmiany klimatu na społeczeństwo i działalność człowieka, na przykład na zdrowie, ubóstwo, bezpieczeństwo, migracje, nierówności społeczne i rolnictwo. 8. Omawia wpływ zmiany klimatu na ryzyko wystąpienia konfliktów zbrojnych.
Charakteryzuje powiązania kryzysu klimatycznego z innymi kryzysami	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podaje przykłady powiązań między kryzysem klimatycznym a kryzysami społecznymi, takimi jak nierówności społeczne, ubóstwo, migracje i konflikty zbrojne, a także przykłady wpływu kryzysu klimatycznego na bezpieczeństwo i zdrowie. 2. Podaje przykłady powiązań między kryzysem klimatycznym a kryzysami środowiskowymi, takimi jak kryzys bioróżnorodności, eutrofizacja wód i zanieczyszczenie środowiska, odwołując się do koncepcji granic planetarnych. 3. Rozróżnia pojęcia śladu ekologicznego, śladu węglowego oraz emisji w cyklu życia produktu.
Charakteryzuje źródła emisji gazów cieplarnianych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Określa udział głównych grup źródeł energii w światowej produkcji energii. 2. Określa znaczenie wyboru źródeł energii dla poziomu emisji gazów cieplarnianych. 3. Określa znaczenie sposobów użytkowania terenu dla poziomu emisji gazów cieplarnianych (na przykład gospodarka rolno-leśna, ochrona terenów przyrodniczych).
Charakteryzuje działania związane z adaptacją do zmiany klimatu i mitygacją zmiany klimatu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozróżnia pojęcia: adaptacja do zmiany klimatu i mitygacja zmiany klimatu. 2. Podaje przykłady działań adaptacyjnych. 3. Podaje przykłady działań mitygacyjnych. 4. Wskazuje przykłady działań adaptacyjnych i mitygacyjnych w podziale na obszary: technologiczny, behawioralny i społeczno-ekonomiczny. 5. Omawia znaczenie odejścia od paliw kopalnych dla mitygacji zmiany klimatu. 6. Wymienia zalety i wady (z punktu widzenia środowiska i klimatu) wybranego działania adaptacyjnego lub mitygacyjnego opartego na rozwiązaniach technologicznych. 7. Wymienia zalety i wady (z punktu widzenia środowiska i klimatu) wybranego działania adaptacyjnego lub mitygacyjnego opartego na przyrodzie.
Omawia i korzysta ze źródeł informacji dotyczących klimatu i emisji gazów cieplarnianych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wskazuje pierwotne źródła pozyskiwania wiedzy o klimacie, takie jak badania satelitarne, oceanograficzne, paleoklimatyczne i geologiczne. 2. Wymienia kryteria oceny rzetelności informacji pozyskiwanych z Internetu. 3. Wyszukuje dane dotyczące klimatu i emisji gazów cieplarnianych, posługując się minimum jednym serwisem internetowym pozwalającym na przeglądanie aktualnych i historycznych danych pochodzących z wiarygodnych źródeł. 4. Omawia różnice pomiędzy publikacją w recenzowanym piśmie naukowym a publikacją z innego źródła. 5. Wskazuje warunki powstawania raportów przygotowywanych przez Międzyrządowy Zespół ds. Zmian Klimatu (Intergovernmental Panel on Climate Change – IPCC). 6. Omawia projekcje zmiany klimatu zawierające minimum dwa scenariusze.
Zestaw 2. Posługiwanie się wiedzą z zakresu psychologii i komunikacji	
Poszczególne efekty uczenia się	Kryteria weryfikacji ich osiągnięcia
Charakteryzuje procesy i zjawiska społeczno-psychologiczne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozróżnia rodzaje negacjonizmu klimatycznego, w tym literalnego i implikacyjnego. 2. Wyjaśnia następujące zjawiska społeczno-psychologiczne w kontekście zmiany klimatu: wyparcie, opór, dystansowanie się i dysonans poznawczy. 3. Wymienia bariery utrudniające przyjęcie wiedzy o zmianie klimatu i podjęcie skutecznych działań mitygacyjnych.
Ocenia przekazy komunikacji medialnej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podaje przykłady przekazów medialnych opóźniających podjęcie działań mitygacyjnych. 2. Omawia zjawisko greenwashingu, podając przykłady. 3. Wskazuje różnice między zmianami systemowymi a indywidualnymi, rozpoznając je na przykładach przekazów medialnych dotyczących mitygacji zmiany klimatu.

Charakteryzuje reakcje indywidualne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wymienia możliwe reakcje emocjonalne u jednostki związane ze zdobyciem lub pogłębieniem wiedzy o zmianie klimatu, podając przykłady. 2. Wymienia sposoby radzenia sobie ze stresem. 3. Omawia, jak reakcje emocjonalne zmieniają się w czasie. 4. Omawia sposoby wspierania jednostki w radzeniu sobie z trudnymi emocjami.
Identyfikuje błędne argumenty i manipulację	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identyfikuje błędy w rozumowaniu oraz błędy logiczne, takie jak nadmierne uogólnienia, opieranie się na niereprezentatywnych przykładach, fałszywa dychotomia i wybiórczość myślenia. 2. Identyfikuje techniki manipulacji w argumentacji, takie jak chochoł, fałszywi eksperci i nierealne oczekiwania. 3. Odpowiada na argumenty zawierające błędy logiczne lub manipulacje.
Zestaw 3. Planowanie i prowadzenie zajęć dotyczących współczesnej zmiany klimatu	
Poszczególne efekty uczenia się	Kryteria weryfikacji ich osiągnięcia
Przygotowuje zajęcia dotyczące zmiany klimatu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Określa cele zajęć. 2. Dobiera zawartość merytoryczną oraz formę zajęć do celów zajęć i charakteru grupy uczestników, to jest do wieku uczestników, poziomu wykształcenia uczestników i liczebności grupy. 3. Przygotowuje konspekt zajęć zawierający elementy wykładu oraz elementy ćwiczeń praktycznych. 4. Projektuje zajęcia z wykorzystaniem metod aktywizujących.
Prowadzi zajęcia dotyczące zmiany klimatu z elementami metod aktywizujących	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prezentuje fragment wykładu z przygotowanych przez siebie zajęć. 2. Komunikuje się z szacunkiem. 3. Wzbudza i utrzymuje uwagę uczestników. 4. Zachowuje spójność wypowiedzi z gestykulacją i zachowaniem.
Dokonuje autorefleksji oraz projektuje własny rozwój zawodowy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dokonuje autoanalizy w kontekście usprawniania własnego warsztatu. 2. Wskazuje obszary do własnego rozwoju zawodowego. 3. Omawia zalety korzystania z superwizji lub superwizji koleżeńskej.

4. Ramowe wymagania dotyczące metod przeprowadzania walidacji, osób przeprowadzających walidację oraz warunków organizacyjnych i materialnych niezbędnych do prawidłowego i bezpiecznego przeprowadzania walidacji

<p>4.1. Wymagania dotyczące metod przeprowadzania walidacji:</p> <p>Weryfikacja efektów uczenia się (walidacja) może być przeprowadzona za pomocą następujących metod:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) testu teoretycznego; 2) analizy dowodów i deklaracji (dopuszczalne dowody: portfolio zawierające wykaz działań podjętych przez osobę przystępującą do walidacji, w tym dokumenty, referencje i inne informacje poświadczające kompetencje związane z edukowaniem o zmianie klimatu); 3) wywiadu swobodnego (rozmowy z komisją); 4) wywiadu ustrukturyzowanego (rozmowy z komisją); 5) obserwacji w warunkach symulowanych; 6) zadań praktycznych (studium przypadku).
<p>4.2. Wymagania dotyczące osób przeprowadzających walidację:</p> <p>Etap walidacji prowadzi komisja walidacyjna złożona z minimum 3 osób, spośród których jest wybierany przewodniczący. Wszyscy członkowie komisji walidacyjnej spełniają łącznie następujące warunki, z tym że każdy z tych członków spełnia co najmniej jeden z warunków:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) posiada kwalifikację pełną na 8 poziomie Polskiej Ramy Kwalifikacji; 2) posiada kwalifikację pełną minimum na 7 poziomie Polskiej Ramy Kwalifikacji w dziedzinie psychologii lub pedagogiki; 3) posiada kwalifikację pełną minimum na 7 poziomie Polskiej Ramy Kwalifikacji w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych oraz spełnia co najmniej jeden z warunków: <ol style="list-style-type: none"> a) w ciągu ostatnich 3 lat przeprowadził minimum 5 wykładów lub spotkań dotyczących współczesnej zmiany klimatu, b) jest autorem lub współautorem publikacji dydaktycznych lub popularnonaukowych dotyczących współczesnej zmiany klimatu; 4) posiada kwalifikację pełną minimum na 7 poziomie Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz w ostatnim roku przeprowadził minimum 5 wykładów lub spotkań dotyczących współczesnej zmiany klimatu.

4.3. Warunki organizacyjne i materialne niezbędne do prawidłowego i bezpiecznego przeprowadzenia walidacji:

Walidacja jest przeprowadzana stacjonarnie. Instytucja certyfikująca musi zapewnić warunki odpowiednie do przeprowadzenia walidacji, w szczególności pomieszczenie, w którym jest możliwe przeprowadzenie walidacji, wyposażone w sprzęt i materiały umożliwiające przedstawienie prezentacji audiowizualnej, takie jak urządzenie z dostępem do Internetu (komputer stacjonarny lub laptop), oraz flipchart lub tablicę wraz z narzędziami umożliwiającymi pisanie na ich powierzchni (odpowiednio flamastry lub kreda).

5. Warunki, jakie musi spełniać osoba przystępująca do walidacji

Do walidacji może przystąpić osoba, która posiada kwalifikację pełną minimum na 4 poziomie Polskiej Ramy Kwalifikacji lub świadectwo dojrzałości.

6. Inne, poza pozytywnym wynikiem walidacji, warunki uzyskania kwalifikacji wolnorynkowej

Brak

7. Okres ważności certyfikatu potwierdzającego nadanie kwalifikacji wolnorynkowej

Bezterminowy

8. Termin dokonywania przeglądu kwalifikacji, z uwzględnieniem terminu, o którym mowa w art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji

Nie rzadziej niż raz na 5 lat